

Η ΠΡΟΙΚΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΟΥ.

του Κωνσταντίνου Γανωτή, Φιλολόγου - Συγγραφέως

“Όποιος έρχεται σ’αυτή τή ζωή, φέρνει μαζί του και τήν προΐκα του. Προΐκά του είναι οί γονεΐς του, οί προγονοί του, ή φύση τής πατρίδας του, ή ιστορία τής πατρίδας του, ή θρησκεία του. “Όλα τὰ παιδιὰ τοῦ κόσμου βρίσκουν ὄλ’αυτὰ ἔτοιμα νὰ τοὺς περιμένουν, νὰ τὰ σηκώσουν στὰ χέρια, νὰ τὰ κατευθύνουν και νὰ τὰ στηρίξουν στή ζωή ὡσπου νὰ κλείσουν τὰ μάτια. Τὸ Ἑλληνόπουλο πού γεννιέται στήν Ἑλλάδα τὸ ὑποδέχεται πρῶτο τὸ φῶς τής Ἑλλάδας.

“Όποιος δέν εὐτύχησε νὰ τῶχει προΐκα πατρική τὸ φῶς τής Ἑλλάδος, αὐτὸς μπορεῖ νὰ ἐκτιμήσει πόσο ἀξίζει νὰ ξυπνᾶς ἀπὸ ὕπνο βαθὺ και νὰ νιώθεις, νᾶ βλέπεις μὲ τὰ μάτια σου ὅτι σὲ ὑποδέχεται ή δόξα καὶ ή στοργή τοῦ καταγάλανου, φωτεινοῦ οὐρανοῦ μας. Κι ὁ ποιητής τῶν Ἑλλήνων κάνει τήν ἐκτίμησή του:

“ Ἄξιόν ἐστι τὸ φῶς και ή πρώτη χαραγμένη στήν πέτρα εὐχή τοῦ ἀνθρώπου. ”

Τώρα γιατί δέν ἀρκέστηκε ὁ ποιητής στὸ ρῆμα “ἀξίζει ” καὶ διάλεξε ἀπὸ τήν Ἐκκλησιαστική λογοτεχνία τήν περίφημη φράση ἄξιόν ἐστι, μόνον ἕνας πού ἔχει μεταλάβει ἀπὸ τήν θρησκευτική παράδοση τοῦ λαοῦ μας μπορεῖ νὰ τὸ καταλάβει και νὰ τὸ κρίνει ἀναγκαῖο και αὐτονόητο. Εἶναι τὸ

ρήμα που μᾶς θυμίζει τὸ λεπτὸ ἄρωμα τῆς Παναγίας, που σημαίνει τὴν παρουσία της πάνω στὴ γῆ:

« Ἄξιόν ἐστι μακαρίζειν σε τὴν Θεοτόκον... »

Ἔτσι καὶ τὸ φῶς που λούζει τὸν ἀρχαῖο Ἕλληνα καὶ τὸν κάνει νὰ προφέρει εὐχὴ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του, εὐχὴ που τὴ βρίσκουμε χαραγμένη στὶς πρῶτες ἐπιγραφές τῆς ἐλληνικῆς ἀρχαιότητος : “ Θεὸς τούχα ἀγαθὰ ”, “ Βίον μετ’ ὄλβου ”, ἀποκαλύφθηκε ὕστερα μὲ τὸ “ φῶς ἰλαρόν ”, που μᾶς λούζει τώρα μὲ τὴν αἰώνια μακαριότητα, που μᾶς χαρίζει “ θανάτου ἄκος καὶ γήραος ἄλκαρ ” (τοῦ θανάτου γιατρικὸ καὶ ἀποτρεπτικὸ τοῦ γήρατος). Αὐτὸ εἶναι τὸ αἰώνιο φῶς τῆς Ἀνάστασης, ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς « ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι », “ καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς γεννηθῆτω φῶς καὶ ἐγένετο φῶς ”. Μέσα ἀπ’ αὐτὸ τὸ βασίλειο τοῦ φωτός, τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ αἰώνιου γεννιέται τὸ κάθε Ἑλληνόπουλο καὶ ἂν τὸ ἀντιλαμβάνεται μεγαλώνοντας, εἶναι μακάριο καὶ γι’ αὐτὸ μακαρίζει τὴ Θεοτόκο “ τὴν γεννήσασαν τὸ φῶς ἐν τῷ κόσμῳ ”.

Τώρα παιδί μου, που ἦρθες στὸν κόσμο ἔλα νὰ σοῦ δώσω τὴν προῖκα σου, γιὰ νὰ ζήσεις καὶ νὰ ἔναι ἡ ζήση σου ἓνα τραγούδι χαρᾶς καὶ εὐχαριστίας. Ἄνοιξε τὴν ἀγκαλιὰ τῆς ψυχῆς σου καὶ πάρε ἓνα « Χριστὸς ἀνέστη », πάρε ἓνα « αἱ γενεαὶ αἱ πᾶσαι », πάρε ἓνα « Ἄξιόν ἐστι », πάρε ἓνα « τὴν ὠραιότητα τῆς Παρθενίας σου », πάρε ἓνα « Πιστεύω εἰς ἓνα Θεὸν », πάρε ἓνα « Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν κόψη », πάρε ἓναν Μακρυγιάννη μαζί μὲ τὴ μάνα του, πάρε μιὰ γυναῖκα τοῦ Ζαλόγγου, μὰ τί βλέπω ; Τόσο μικρὸ σακκὶ ἔφερες ; Ξέρεις πόσα ἔχω νὰ σοῦ δώσω ; ἔχω νὰ σοῦ δώσω ἀκόμα ἓνα Σαμουήλ, ἓνα Δασκαλογιάννη, ἓνα Καραολή... Πῶ πῶ ! Ποῦ θὰ τὰ βάλεις τόσα που ἔχω νὰ σοῦ δώσω ἀκόμα ; Δὲν τὰ χωράει ἡ μικρὴ καρδιά σου, Ἑλληνόπουλο. Μάθε γράμματα νὰ φαρδύνει ἡ καρδιά σου, μάθε « γράμματα σπουδάματα τοῦ Θεοῦ τὰ πράματα ».

Σκέφτομαι τοὺς ἀρχαίους μας, που ἦταν γονεῖς, μὰ ἀλήθεια τί προῖκα εἶχαν νὰ δώσουν στὰ παιδιά τους. Εἶχαν βέβαια τὴ γῆ τὴ ζωοδότειρα ἀλλὰ καὶ παντολέτειρα, (που δίνει ζωὴ ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ ἀφανίζει , γιὰτὶ ἀπ’ αὐτὴν ζοῦσαν καὶ αὐτὴ στὸ τέλος τοὺς κατάπιε), εἶχαν νὰ τοὺς δώσουν τὸν ἥλιο, τὸ ὀλονύχτιο φεγγάρι (τὴν πανσέληνο), τὰ ἄπειρα ἀστραφτερὰ κυματάκια τῆς βαθυγάλανης θάλασσας, τὰ βουνὰ τὰ χιονόδοξα, κατοικίες τῶν θεῶν, τὰ ἱερὰ ποτάμια, τὶς λίμνες τους, που οὔτε οἱ ἴδιοι τὰ ἔφτιαξαν οὔτε ἤξεραν ποιὸς τὰ τεχνούργησε τόσο ἀξιοθαύμαστα, καθὼς στὴ Μυθολογία δὲν μαρτυρεῖται δημιουργὸς τοῦ κόσμου.

Ὁλος αὐτὸς ὁ πανέμορφος κόσμος ἦταν γιὰ τοὺς ἀρχαίους «ἔρμαιον», δηλαδή ἀδέσποτον εὖρημα καὶ ὅποιος μποροῦσε τὸ κυρίευε. Καὶ στὰ παιδιά τους, οἱ προγονοὶ μας, ποὺ ἔπρεπε νὰ τὰ προικίσουν μὲ μιὰν ἀξία, γιὰ νὰ χουν κάποιον νὰ τὸν εὐχαριστοῦν, τοὺς πρόβαλλαν τὴν παλληκαριά τους (τὴν ἀνδρεία) καὶ ἔτσι ἔγινε καὶ ἰδανικό τους καὶ τὸ νταηλίκι (δαῆς-προφ. νταῆς=ἐχθρικός, πολεμικός). Αὐτὴ ἡ γῆ ὅμως μὲ τὸν ἥλιο καὶ τ'ἀστέρια της, μὲ τὰ πουλιά της, ποὺ τοὺς τὰίιζε, τοὺς ἀγκάλιαζε μὲ τὶς σπηλιές της, τὴ γῆ τοὺς παρηγοροῦσε σὰν μαννούλα (Γαῖα θεὰ μητέρα -ὕμνος εἰς τὴν Γῆν) καὶ οἱ γονεῖς τους, τὰ ἀδέρφια τους, οἱ γυναῖκες τους, τὰ παιδιά τους ἦταν οἱ ἀξίες τους, οἱ ἀγάπες τους, ἡ προῖκα τους, ποὺ στόλιζε τὴ ζωὴ τους, τοὺς δίδασκε, τοὺς ἀσκοῦσε, τοὺς βράβευε καὶ γι'αὐτὴν πολέμησαν στὸν Μαραθῶνα, στὶς Θερμοπύλες, στὴ Σαλαμίνα καὶ στὶς Πλαταιές, κι αὐτὲς τὶς ἀθῶες νῖκες τους παρέστησαν στὴ ζωφόρο τοῦ Παρθενώνα. Οἱ νῖκες ἦταν ἀθῶες γιὰτὶ ἦταν ἀμυντικές. « ὦ παῖδες Ἑλλήνων ἐλευθεροῦτε πατρίδα ». Ὅλ'αὐτὰ τὰ κληρονομοῦσαν τὰ παιδιά τῶν προγόνων μας, ὅταν πήγαιναν εἰς διδασκάλου, γιὰ νὰ μάθουν μουσικὴν κι ἀποστήθιζαν τὸν Ὅμηρο καὶ τὰ ἐπιγράμματα τῶν συγχρόνων του ποιητῶν.

**« Ὁ ξεῖν ἀγγέλειν Λακεδαιμονίοις ὅτι τῆδε
κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι
καὶ τὸ « Ἑλλήνων προμαχοῦντες Ἀθηναῖοι Μαραθῶνι
χρυσόφορων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν »**

Δὲν εἶχε τίποτε καλύτερο νὰ προικίσει στὰ Ἑλληνόπουλα ἡ ἐθνικὴ μας παράδοση καὶ γι'αὐτὸ ἀκόμα προικίζει μ'αὐτὰ καὶ τὴ σημερινὴ νεολαία τῆς πατρίδας μας. Ἡ μαχητικὴ ἰκανότητα τῶν Ἑλλήνων τοῦ 490, 480 καὶ 479 ταυτίζεται μὲ τὸ "ἀέρα" τοῦ 1940 μ.Χ. στ'Ἀλβανικὰ βουνά. Ὅσο ὅμως ἀκόμα κρινόταν καὶ κινδύνευε ἡ ζωὴ τῶν Μαραθωνομάχων, τῶν Θερμοπυλομάχων, τῶν Σαλαμινομάχων, τῶν Πλαταιομάχων, οἱ Ἕλληνες ἦταν ἀθῶοι. Μόλις ὅμως βεβαιώθηκαν γιὰ τὴ νίκη τους ἄρχισε ἡ πικρὴ τους κατάρρευση. Ἡ Ἀθήνα ἔγινε μεγάλη ἱμπεριαλιστικὴ δύναμη καὶ τότε γεννήθηκε ἡ τραγωδία.

Ἡ τραγωδία εἶναι ἡ πολὺ σοβαρὴ ποίηση ποὺ καταδίκασε (καὶ παρίστανε ἐπὶ σκηνῆς) τὴν ἀλογία τῆς δύναμης καὶ τὴν ἀλαζονεία τῆς ἐξουσίας χωρὶς ὅμως νὰ δείχνει τρόπο ἀλλαγῆς τῆς ζωῆς. Ἐδειχνε τὸ κακὸ μέσα στὸν κόσμον μοιραῖο. Βέβαια ὁ Αἰσχύλος ὀραματίστηκε μιὰ ἐποχὴ λυτρωμοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν τυραννία τοῦ Δία, ἀλλὰ μέσα στὰ πλαίσια τοῦ θανάτου καὶ τοῦ μοιραίου κακοῦ στὸν κόσμον. Γιὰ τὸ μοιραῖο

κακὸ ἔκανε ὁ Αἰσχύλος τὴν τριλογία τοῦ «Ὁρέστεια», ἀλλὰ μὲ πολὺ ἀδύνατα θεολογικὰ ἐπιχειρήματα καὶ ἀποτελέσματα, ἀφοῦ οἱ ἐρινύες ὡς εὐμενίδες πάλι θὰ κόλαζαν τὸ κακὸ ὡς τιμωροί. Ἔτσι τὸ κακὸ καὶ ὁ θάνατος παραμένουν κυρίαρχοι τῆς ζωῆς, εἶναι στὴν πρὸ Χριστοῦ ἀνθρωπότητα “ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου”. Καὶ τὸ ἑλληνόπουλο τῆς ἐποχῆς μας φραγκομαθημένο στὴ θεολογία τοῦ ζεῖ κι αὐτὸ μέσα στὴν ὀμίχλη τοῦ ἀνίκητου κακοῦ καὶ τοῦ θανάτου ὥσπου νάκούσει τὸ “Χριστὸς ἀνέστη”.

Ὅταν τὰ παιδιά διδάσκονται τὴ Μυθολογία μας στὸ δημοτικὸ, (ἀργότερα στὸ Λύκειο διδάσκονται τὴ Μυθολογία τοῦ “διαφωτισμοῦ”) μαθαίνουν τί προστάτευε ὁ κάθε θεὸς τῶν ἀρχαίων. Δὲν τοὺς λέμε βέβαια ὅτι καὶ ὁ θάνατος εἶναι θεὸς καὶ τοῦ ἀφιερώνεται καὶ ἓνας Ὀμηρικὸς ὕμνος. Ἔτσι μπαίνουν στὴ ζωὴ μὲ τὴν πεποίθηση ὅτι τὸ κακὸ εἶναι παντοδύναμο καὶ ἐναποθέτουν μέσα στὰ πλαίσια τοῦ θανάτου τὰ συμφέροντά τους. Ὁ νέος ἄνθρωπος αἰσθάνεται τὸν θάνατο τελικὸ θριαμβευτὴ ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ γι’αὐτὸ στὸ πρόσωπό του διαγράφεται ἡ γκριμάτσα τῆς κατάθλιψης μόνιμα. Εἶναι κι αὐτὸ μέσα στὴν προῖκα του. Στὴν προῖκα καὶ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνόπουλου ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἑλληνόπουλου τῆς σύγχρονης ἀστικῆς κοινωνίας.

Πάντως ἡ ἀρχαία Μυθολογία μας εἶναι ἀθῶα, γιατί μᾶς λέει ὅ,τι πιὸ ἀληθινὸ ἔχει νὰ μᾶς πεῖ. Γι’αὐτὸ καὶ ὁ Αἰσχύλος βάζει τὸν Προμηθεά του νὰ κραυγάζει γιὰ λογαριασμὸ τῶν ἀνθρώπων “τοὺς πάντας ἐχθαίρω θεοὺς”.

Καὶ ὁ Αἰσχύλος καὶ ὁ Εὐριπίδης ἐκφράζουν μὲ δραματικὴ σαφήνεια τὴν ἀπογοήτευσή τους γιὰ τοὺς θεοὺς τους, παριστάνοντάς τους μισάνθρωπους. Στὸ δράμα Βάκχες, ὁ Κάδμος πετάει ἓνα ἀγανακτισμένο λόγο στὸν Διόνυσο :

“ ὀργὰς πρέπει θεοὺς οὐχ ὁμοιοῦσθαι βροτοῖς”.

Ὁ Εὐριπίδης, στὸ δράμα τοῦ Ἑλένη, ἐκφράζει τὴν ἀπογοήτευσή του γιὰ τοὺς θεοὺς μὲ ἐκπρόσωπο τὴν Ἑλένη, κόρη τοῦ Δία. « Σὺ Διὸς ἔφυς Ἑλένα θυγά τηρ...ἀλλὰ ἀχήθης καθ’Ἑλλανίαν προδότις, ἄπιστος, ἄδικος, ἄθεος · οὐκ ἔχω τι τὸ σαφὲς ποτ’ἐν βροτοῖς · τὸ τῶν θεῶν δ’ ἔπος ἀλαθὲς εὔρον ». (Ἐσὺ Ἑλένη, γεννήθηκες θυγατέρα τοῦ Δία, ἀλλὰ ἀκούστηκες σ’ὄλο τὸν ἑλληνικὸ κόσμο προδότις, ἄπιστη, ἄδικη, ἄθεη · δὲν ἔχω τέλος πάντων κάτι τὸ σαφὲς μέσα στὸν κόσμο τῶν ἀνθρώπων · τὸν λόγο ὅμως τῶν θεῶν τὸν βρῆκα ἀληθινόν).

Βρίσκει ὁ ποιητής μιὰ ἀνακούφιση νὰ μάχεται τὴν ἰδέα τῶν θεῶν Ἰνά, ἡ θεὰ Ἐλένη, πού ἀκούστηκε ὅτι νᾶναι προδότις, ἄπιστη, ἄδικη, ἄθεη. Κι ὁ ποιητής ὁμολογεῖ ὅτι τᾶχει χαμένα καὶ δὲν βρίσκει κάτι τὸ σαφές ψάχνοντας μέσα στὶς γνῶμες τῶν ἀνθρώπων ἐκτὸς ἀπὸ τὸν λόγο γιὰ τοὺς θεοὺς, δηλαδὴ ὅτι ὑπάρχουν.

Αὐτὰ ὑπογραμμίζουμε ἢ μᾶλλον ἔπρεπε νὰ ὑπογραμμίζουμε στοὺς Ἑλληνόπαιδες, πού ἔρχονται κοντά μας, γιὰ νὰ μάθουν γράμματα, γιὰ νὰ ξέρουν ὅτι ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους μας ἔχουν νὰ μάθουν πολλές ἀρετές, ἀλλὰ ὄχι τὴν ἀλήθεια ἀφοῦ κι αὐτοὶ σὲ πολλὰ χωρία τῶν κειμένων, πού μᾶς ἄφησαν, ὁμολογοῦν τὴν ἀνεπάρκεια τῆς θεολογίας τους. Αὐτὰ ὅλα πρέπει νὰ τὰ ξέρει τὸ Ἑλληνόπουλο, πού πηγαίνει τὰ καλοκαίρια στὴν Ἐπίδαυρο, γιὰ νὰ παρακολουθήσει ἄραστάσεις δραμάτων κι ὅταν διαβάσει τὰ δράματα αὐτά. Ἡ Μυθολογία μας ὁμολόγησε μὲ εἰλικρίνεια μεγάλη τὴν ἀπαξίωση τῆς θεολογίας καὶ τῆς ἀνθρωπολογίας τῶν προγόνων μας.

Οἱ πρῶτοι ἀνθρωποὶ που βρέθηκαν νὰ πατᾶνε πάνω σὲ αὐτὴν ἐδῶ τὴν γῆ (καὶ ὀνοματίζονται μόνο οἱ βασιλιάδες) εἶχαν ὅλοι (παρὰ τὰ θαυμαστά τους κατορθώματα) κακὴ ζωὴ καὶ πολὺ χειρότερο τέλος. Θυμίζω μερικοὺς ἀπ' αὐτοὺς καὶ ὅποιος θέλεις ἄς ἀνοίξει τὴν Μυθολογία νὰ διβάσει τὸν βίο τους: Τάνταλος, Σίσυφος, Πέλοπας, Ἀτρεΐδες, Ἀθάμας, Λαΐος, Οἰδίποδας, Αἰγέας, Θησέας, Ἡρακλῆς, Ἰάσων, Μῆδεια. Δὲν θὰ μποροῦσε τάχα ἡ Μυθολογία νὰ παρουσιάσει ἀνθρώπους πού νὰ διαφημίζουν τὸ λαό τους ; Εἶπε ὅμως τὴν ἀλήθεια πού ὑπέθετε καὶ τὴν ἀλήθεια ποῦ μποροῦσε νὰ γνωρίζει. Ὅτι ὁ κόσμος βρέθηκε ἀρχικὰ νὰ ὑπάρχει μὲ τὴ μορφή τεράτων, ὅπως ἡ ἔχιδνα κι ἄλλα τέτοια. Ὑστερα ἐμφανίστηκαν οἱ ἀνθρωπόμορφοι θεοὶ καὶ μετὰ οἱ ἀνθρωποὶ. Ἀνάμεσα στοὺς θεοὺς καὶ στοὺς ἀνθρώπους ἐπικρατοῦσε ὁ πόλεμος καὶ στὸν πόλεμο ἐπικράτησε ὁ δυνατώτερος ἀνάμεσα στοὺς θεοὺς καὶ ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους.

Οἱ θεοὶ λυμαίνονταν ὅ,τι ἐπιθυμητὸ εἶχαν γι' αὐτοὺς οἱ ἀνθρωποὶ, κυρίως κοπέλες, ὅπως ἡ Τυρώ καὶ ἄλλες καὶ ἀπὸ τοὺς βιασμούς τους ἦρθαν στὸν κόσμο οἱ Διόθρεπτοι βασιλῆες, πού ἐπροσωποῦσαν τοὺς ἀντιπροσωπευτικοὺς τύπους τοῦ ἀνθρώπινου γένους. Ἐ, αὐτοὶ ὅλοι ἔκαναν μεγάλα κατορθώματα μὲ τὴν ἀνδρεία τους καὶ τὴν ἐξυπνάδα τους.

Μὲ αὐτὴ τὴν ἰδέα γιὰ τὴ ζωὴ ἔβγαινε στὸν κόσμο ὁ πρὸ Χριστοῦ Ἑλληνας. Καὶ ὁ πόλεμος ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους δὲν σταμάτησε, ὅπως βλέπουμε, οὔτε ἡ δυστυχία τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Σοφοκλῆς βαθμολογεῖ ὅλες τὶς γενιὲς τῶν ἀνθρώπων μ' ἓνα ὀλοστρόγγυλο μηδέν, ἀκόμα καὶ τὴ γενιὰ

τῆ δική του, ποὺ ἦταν βέβαια ὁ πολυφημισμένος « χρυσοῦς αἰὼν » μ' ἓνα στίχο τοῦ δράματος “Οἰδίπους Τύραννος”:

**« ἰὼ γενεαὶ βροτῶν, ὡς ὑμᾶς ἴσας καὶ τὸ μηδὲν ζώσας ἑναριθμῶ ».
(Ἄλλοίμονο γενιὲς τῶν ἀνθρώπων, γιατί σᾶς λογαριάζω νὰ ζεῖτε ἴσα μὲ
τὸ μηδέν).**

Καὶ γιὰ τὴν ἀτομικὴ εὐτυχία λέει ὅτι εὐτυχία νιώθεις ὥσπου νὰ φτάσεις στὴν κορυφὴ κι ἀμέσως ἀπὸ 'κεῖ βλέπεις τὴν πίσω πλευρά, ποὺ εἶναι ἡ δυστυχία. Πῶς τώρα φτιάχνουν περιουσίες, χτίζουν σπίτια, ὀργανώνουν πολιτεῖες καὶ δημοκρατίες, κάνουν πολέμους, ἀντικρύζουν τὸν θάνατο, σκοτώνουν ἐχθρούς, ληλατοῦν πολιτεῖες, γράφουν συγγράμματα καὶ τόσα ἄλλα κάνουν μὲ μόνη βεβαιότητα τὸν θάνατο ; !

Βέβαια καυχώμαστε γιὰ τὴν ἀστραφτερὴ μας ἀρχιτεκτονικὴ, τὴν γλυπτικὴ μας, τὴν ποίηση, τὴν ἱστοριογραφία μας, τὴ ῥητορικὴ μας καὶ τόσες ἄλλες πολιτιστικὲς ἐπιδόσεις μας. Θυμηθεῖτε τὸ Μακρυγιάννη ποὺ εἶδε δυὸ ἀγάλματα, ποὺ ἐτοιμάζονταν νὰ τὰ πουλήσουν καὶ εἶπε : “ Γι' αὐτὰ πολέμησαμε”. Ἄρα ἀξία ἀνεκτίμητη ἔχουν τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ πολιτισμοῦ μας, ἀλλὰ ἐνῶ δείχνουν μιὰ μεγάλη προῖκα, ποὺ ἔδωσε ὁ Θεὸς σ' αὐτούς, ποὺ γεννιούνται πάνω στὰ χώματά μας, δὲν ἦταν ἀρκετά, γιὰ νὰ ἀναπαύσουν, γιατί ἐνῶ ἦταν δωρήματα τοῦ Θεοῦ, τὰ βιώνουν ὡς δικά τους κατορθώματα καὶ ὅλη ἡ δόξα τῶν κατορθωμάτων ἔλουζε τ' ἀνθρώπινα πρόσωπα καὶ πέθαινε μαζί μ' αὐτά. Ἦταν ἄσχετα μὲ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ. Κι ὁ θάνατος μετὰ τὰ κατορθώματα ἦταν πολὺ αἰσθητός. Καὶ ὅταν ὁ ἀμοραλισμὸς (ἠθικὴ παράλυση) τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου κατέστρεψε τὴ θρησκευτικὴ πίστη ἀνέλαβε ἡ φιλοσοφία ν' ἀντικαταστήσει τοὺς προσωπικοὺς φανταστικοὺς θεοὺς μὲ ἔννοιες, μὲ ιδέες, μὲ ἐπιχειρήματα, ποὺ ἀποτελοῦσαν φάσεις τῆς ἀθεΐας καὶ ἀθεΐα μόνον οἱ διανοούμενοι μπορούσαν νὰ ἔχουν, τότε ὁ ἀνώνυμος λαός, ποὺ συντηρεῖ τὸ ὑγιέστερο ἦθος ἔστησε στὴ μέση τῆς Ἀθήνας τὸ βωμὸ “ἀγνώστῳ θεῷ”, γιὰ νὰ ξιωθεῖ νὰ κούσει ἀπ' τὰ χεῖλη τοῦ Ἀποστόλου Παύλου : “ὄν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν ”.

Ἐκείνη τὴν ὥρα ποὺ οἱ πρῶτοι Ἀθηναῖοι γίνονταν Χριστιανοί, ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ ζωὴ παρέδινε τὴν ἐξουσία στὴ χριστιανικὴ, ποὺ περιεῖχε μέσα της καὶ ὅ,τι ὠραῖο εἶχε ἡ ἑλληνικὴ, πέθανε ἡ εἰδωλολατρικὴ Ἑλλάδα καὶ ἀναστήθηκε ἡ ἑλληνοχριστιανικὴ Ἑλλάδα, Ὅσοι Ἕλληνες ἔγιναν

Χριστιανοί παραδόθηκαν στο μαρτύριο και κέρδισαν τὸν θαυμασμὸ καὶ τὴν ἐκτίμηση τοῦ λαοῦ (ἅγιος Διονύσιος, ἅγιος Ἱερόθεος, ἅγιος Λεωνίδης καὶ πολλοὶ ἄλλοι)· ὅσοι ἔμειναν στὴν εἰδωλολατρεία, αὐτοὺς ὀνόμασαν οἱ Ῥωμαῖοι Γραικούλους, γιατί ἔγιναν μεταπράτες τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πνεύματος καὶ πολλὲς φορές μὲ ἐπιχορηγήσεις τῶν Ῥωμαίων ἀνοίγαν φροντιστήρια φιλοσοφίας, σχολὲς ῥητορικῆς καὶ γενικὰ γέμισαν τὸν κόσμον μὲ ἀφθονή φλυαρία, γιὰ νὰ εἰσπράττουν τὰ δίδακτρα ἀπὸ τοὺς νεόπλουτους Ῥωμαίους. Ἦταν πνευματικὴ ψευτοάνθιση, ποὺ δικαιώνει ἀπόλυτα τὸ λόγο τοῦ ἀποστόλου Παύλου : “ἐμώρανεν ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου ;”.

Τὸ Ἑλληνόπουλο τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἐποχῆς εὔρισκε εὔκολα ἀπασχόληση στὶς κτήσεις τῶν διαδόχων στὴν Ἀσία καὶ στὴν Ἀφρική κι ἐκεῖ ἐκπροσωποῦσε μιὰ κοινωνία ἀφεντάδων καὶ μορφωμένων, διεπίστωνε ὅτι ὅλη ἡ πνευματικὴ του καλλιέργεια κατέληγε σ’ ἓνα καλὸ εἰσόδημα καὶ στὰ κεφάλια τῶν ντόπιων βαρβάρων σκυμμένα στὸ πέρασμά του.

Στὴ Ῥωμαιοκρατία ἔγιναν φροντιστὲς οἱ μορφωμένοι Ἕλληνες καὶ δίδασκαν πληροφορίες καὶ ῥητορικὰ σχήματα στοὺς βαρβάρους κατακτητὲς, ποὺ ἤθελαν νὰ πάρουν καὶ κάποια πνευματικὴ μόστρα. Ἦξεραν βέβαια καὶ τὸν Ὅμηρον καὶ τοὺς τραγικοὺς ἀλλὰ χωρὶς κραδασμοὺς καρδιακούς, ἔτσι ὅπως ξέρουν τώρα τὰ παιδιὰ τὰ κινούμενα σχέδια. Πάντως ἡ αἴσθησις τοῦ κενοῦ βασάνιζε κι αὐτῶν τὶς καρδιές, προπάντων ὅταν ἔβλεπαν ὅτι ὅλη τους τὴ φλυαρία τὴ σάρωνε ὁ θάνατος. Οἱ πιὸ ἀνήσυχτοι ὅμως καὶ οἱ πιὸ ὠριμοὶ αἰσθάνονταν ὅτι ἡ ἀλήθεια δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι κάποια σκέψη · ὅλοι στὰ βάθη τῆς καρδιᾶς τους ἀποζητοῦσαν ἓνα προσωπικὸ Θεό, ὅπως τὰ μικρὰ παιδιὰ, ποὺ ἀποζητοῦν τὸν κόρφο τῆς μάνας καὶ ὅπως οἱ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ ποὺ ἔχουν μέσα στὶς ἀπλοϊκὲς καρδιές τους εἰκόνες προσώπων ἀντὶ γιὰ σχήματα ἐννοιῶν. Αὐτὸ τὸ νόημα εἶχε καὶ ὁ βωμὸς στὸν ἄγνωστο Θεό.

Οἱ Ἕλληνες ὑπόδουλοι τῶν Ῥωμαίων διψῶντας γιὰ ἓνα νόημα τῆς ζωῆς τους, γιὰ μιὰν ἀξιοπρέπεια τῆς ὑπόστασῆς τους, αἰσθάνθηκαν ὅτι δὲν θὰ καταφέρουν νὰ ξεδιψάσουν παρὰ μόνον μὲ μιὰν μεγάλη ἀγάπη “κραταιὰν ὡς ὁ θάνατος” καὶ γι’ αὐτὸ ἔγιναν Χριστιανοὶ ἀληθινοὶ καὶ μάρτυρες καὶ σὲ λίγο δέχτηκαν τὴ χάρι νὰ κυβερνήσουν αὐτὸν τὸν ἄγριο κόσμον καὶ νὰ κάνουν ἀπόπειρα ἐφαρμογῆς τοῦ Εὐαγγελίου πάνω στὴ γῆ. Τότε τὸ κάθε Ἑλληνόπουλο ἐνιωθε βγαίνοντας στὴ ζωὴ ὅτι ἦταν πολίτης τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ συγχρόνως καὶ Ἕλληνας. Ἐνιωθε δικιά του καὶ τὴ Ῥώμη καὶ τὴν Ἀθήνα καὶ τὴν Ἀλέξανδρεια καὶ τὴν Κωνσταντινούπολη καὶ τὰ βάθη τῆς Ἀσίας καὶ τὰ μάρκρη τῆς Εὐρώπης χωρὶς νὰ εἶναι

κατακτητής κανενός. Αυτό είναι ο κοσμοπολίτης. Μιλούσε με τους Σλάβους στη γλώσσα των Σλάβων ενώ οι Σύροι και οι Άφρικανοί του μιλούσαν Έλληνικά, γιατί είχαν προλάβει να άφοιμοιώσουν την Έλληνική γλώσσα, όπως ο Δαμασκηνός, ο Κοσμάς, ο Ρωμανός. Τη Λατινική τη θεωρούσε μητρική του γλώσσα και αυτή χρησιμοποιούσε στη δικαιοσύνη και στις επικοινωνίες με τους Ευρωπαίους. Με τους Άλβανούς (τους Δαλμάτες) μιλούσε έλληνικά, γιατί δεν είχαν γραφόμενη γλώσσα και δεν υπήρχαν ακόμα και στην προφορική τους γλώσσα πολιτιστικοί όροι, όπως διαπιστώνει κανείς άλλωστε και σήμερα, που σ'όλον τον κόσμο οι πολιτιστικοί όροι ακόμα και της τεχνολογίας άντλούνται κυρίως από τα έλληνικά.

Άν είχαμε σωστή παιδεία στην Ελλάδα το κάθε Έλληνόπουλο θα ένιωθε δάσκαλος του κόσμου. Τώρα μέσα στην Ελλάδα νιώθει μειονεκτικά, ενώ όταν βγει στο έξωτερικό για σπουδές όλοι το θαυμάζουν. Η άμαρτία όμως του στερεί το χάρισμα να βγάλει τα συμπεράσματα άπ'αυτόν τον θαυμασμό. Τώρα δέχεται πειρασμούς διαφθοράς από την οικογένειά του, από το σχολείο του κι σπάνια βέβαια κι από την Έκκλησία του. Τέτοια ταλαιπωρημένη νεολαία, τόσο πολεμημένη από τόσες μεριές δεν είχε ή πατρίδα μας.

Δεν το χωράει ο νοῦς του ανθρώπου να πιάνουν οι Ρῶσοι στη Συρία 120 αίχμαλώτους πολεμιστές του ISIS και οι 100 να είναι Ευρωπαῖοι νεαροί και νεαρές, οι περισσότεροι Γάλλοι ! Και οι ανάίσθητοι γονεῖς να σκέφτονται ποῦ να τους φυλακίσουν και δεν κάθονται να σκεφτοῦν ποιά είναι ή εὔθύνη τους για το ότι τα παιδιά τους ταξίδεψαν 5 χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά άπ'τά σπίτια τους, για να πιάσουν στα χέρια τους μαχαίρια και να σφάξουν τους γονεῖς και τάδέρφια τους!

Ός πότε θα είμαστε θαυμαστές του Ευρωπαϊκού πολιτισμοῦ και θα πιθηκίζουμε τα ἦθη τους ;Το σημερινό παιδί μιᾶς δυτικῆς χώρας κατά κανόνα ἔχει άνατραφεῖ με τόν ὀρθολογισμό και τόν ὠφελιμισμό και αἰσθάνεται ως καλό ὅ,τι του είναι εὔχάριστο κάθε φορά. Οὐσιαστικά ἔχει χάσει τὸ φόβο του Θεοῦ, ἔχει άναγκαστεῖ να ξεχάσει ὅτι ὑπάρχει ἄλλης διάστασης και ὑπόστασης κόσμος. Αυτό το κατάλαβα ὅταν είδα και ἄκουσα ἕνα μεγάλο καθηγητή της Τυβίγγης στη Γερμανία να διδάσκει από την ἔδρα ὅτι τα θαύματα του Χριστοῦ στα Εὐαγγέλια είναι ἐπινοήσεις των εὐαγγελιστῶν, για να διαφημίσουν τὸν δάσκαλό τους· και ὁ λόγος για τὸν ὁποῖο τα θεωρεῖ ψέμματα είναι τὸ ὅτι άντιβαίνουν στους φυσικούς νόμους. Δηλαδή θρησκεία των Διαφωτιστῶν είναι ή φύση με τους νόμους της. Ὑστερα από μιᾶ τέτοια παιδεία ὁ Ευρωπαῖος πῶς να δεχτεῖ ὅτι είναι

κάτι περισσότερο ἀπὸ ζῶο ; Καὶ διαπιστώνουμε τὴν κτηνώδη διαγωγὴ τους καθημερινά.

Μέσα στὴ μακραίωνη ἱστορία τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, ποὺ ἦταν δομικὰ πολυεθνικὴ, γλωσσικὰ Ἑλληνικὴ, θρησκευτικὰ Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ, τὸ Ἑλληνόπουλο ἔβγαινε στὴ ζωὴ, ὅπως εἶπαμε, μὲ αἴσθημα τοῦ πολίτη τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸ αἴσθημα ἀντιμετώπισε πειρασμούς. Τὴν ἰδανικὴ σὰν παραμυθένια εἰκόνα τῆς χριστιανικῆς κοινωνίας μὲ σεβαστὴ κορυφὴ τὸν βασιλέα, ἀντιπρόσωπο τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἀμαύρωναν συχνὰ ἀθέμιτες ἐπεμβάσεις τῶν βασιλέων, κάποτε καὶ πατριαρχῶν, στὰ δόγματα τῆς Ἐκκλησίας, δολιότητες καὶ ἐγκλήματα μὲ σκοπὸ τὴ διαδοχὴ, διαφθορὰ στὶς κορυφές πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας, τέτοια πράγματα τσαλάκωναν μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ Ἑλληνόπαιδος τὴν εἰκόνα τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Πῶς νὰ χωρέσει ὁ νοῦς του τὴν ἄλωση καὶ τὴ λεηλασία τῆς Βασιλεύουσας ἀπὸ τοὺς Φραγκοβενετοὺς καὶ προπαντὸς τὴν πληροφορία ὅτι Βυζαντινὸς ἄρχοντας μὲ βυζαντινὸ αἷμα ἔμπασε στὴν Πόλη τοὺς κατακτητές ! Καὶ πῶς μετὰ, λίγο πρὶν τὴν τελικὴ ἄλωση τῆς Πόλης ἀπὸ τοὺς Τούρκους νὰ δεχτεῖ ὁ νέος μας τὴν αἰσχρὴ ἀλλὰ καὶ ἐπίσημη προδοσία τῆς Ὁρθοδοξίας ἀπὸ τοὺς σεπτοὺς Ἱεράρχες τῆς Ἐκκλησίας μας ; Τέτοια πολλὰ καταξέσχιζαν τὴν ἀθῶα ψυχὴ του καὶ τὸ ἐξωθοῦσαν στὴν ἀπελπισία · καὶ ἡ ἀπελπισία γιὰ τοὺς νέους ἀποτελεῖ προαγωγὸ στὴν διαστροφή ἢ στὴν αὐτοκτονία. Ἡ μόνη σωτηρία ἦταν ἡ θεὰ τοῦ Σταυρωμένου Σωτήρα πίσω στὴν ἀγία Τράπεζα. « Ἔτσι ὁ λαὸς μας μέσα σὲ ὅλα τα βάσανα κράτησε τὴν εὐλάβειά του καὶ τὸν σεβασμὸ τὸ μεγάλο στὸ ῥάσο.

Ἐνα παλληκάρι Ἑλληνόπουλο ἔβγαινε στὸν κόσμο μὲ αἴσθημα φόβου Θεοῦ, εὐθύνης γιὰ τὰ ἀδύναμα μέλη τῆς οἰκογένειάς του, ἦταν ὑπεύθυνος νὰ παντρέψει τὶς ἀδελφές του, νὰ γηροκομήσει τοὺς γονεῖς του. Γι' αὐτὸ στὴ βόρειο καὶ στὴ κεντρικὴ Ἑλλάδα κυρίως οἱ γονεῖς ἄφηναν τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς περιουσίας τους στὸ γυιό τους, κυρίως στὸν πρῶτο, γιὰτὸ ἦξεραν ὅτι αὐτὸς θὰ φύγει τελευταῖος ἀπὸ τὸ σπίτι, γιὰ νὰ κάνει δική του οἰκογένεια.

Ὁ σημερινὸς νέος ἀνατρέφεται μέσα σὲ μιὰ οἰκογένεια, ποὺ δὲν τὴ δένει οὔτε ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ οὔτε ἡ ἄδολη ἀγάπη τῶν μελῶν της. Αὐτὴ ἡ οἰκογενειακὴ ἀγάπη σὲ λίγες οἰκογένειες πιά ἀπαντᾶται. Οἱ κοπέλες φροντίζουν τὸν ἑαυτό τους, γιὰ νὰ ζήσουν σὰν ὄρφανές χωρὶς νὰ ὑπολογίζουν τὴ στήριξη ἑνὸς ἄντρα δίπλα τους. Τὰ περισσότερα ἀγόρια μεγαλώνοντας σὰν μοσχοαναθρεμμένα μὲ τὴν ὑπερπροστασία τῶν

γονιών, ἐπιθυμοῦν τὴν ἴδια ἀντιμετώπιση ἀπὸ τὶς γυναῖκές τους. Χωρὶς Ἐκκλησία τὰ παιδιά μας πανικοβάλλονται μπροστὰ σὲ κάθε ἀπειλή καὶ αἰσθάνονται ἀναγκασμένα νὰ χρησιμοποιοῦν τὴν κακία τους ὅσο μποροῦν. Γι'αὐτὸ εἴμαστε τὸ πιὸ δικαζόμενο ἔθνος. Τὰ δικαστήρια δὲν προλαβαίνουν νὰ τελειώσουν τὶς δίκες καὶ τὶς ἐφέσεις μας.

Ὅλα αὐτὰ τὰ οἰκονομικὰ καὶ διπλωματικὰ τέρατα, πού τρομοκρατοῦν τὸν κόσμον καὶ μᾶς φοβερίζουν ἀπὸ τὶς τηλεοράσεις καὶ τὰ ραδιόφωνα ἔχουν βγεῖ ἀπὸ οἰκογένειες καὶ ἐθνικὲς παιδεῖες τῆς ἀτεγκτῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων. Εἶναι οἱ ἀπόγονοι τῶν Σταυροφόρων, οἱ ἐφευρέτες τῶν στρατοπέδων συγκέντρωσης (Νταχάου κλπ.), εἶναι οἱ ἐφευρέτες τῶν γενοκτονιῶν, τοῦ δουλεμπορίου καὶ πολλὰ ἄλλα. Πῶς νὰ μπορέσουν τὰ παιδιά τους νὰ ἀναπαυτοῦν στὴν ἀγκαλιά τους, νὰ ὀνειρευτοῦν ἕναν ἰδανικὸν κόσμον, νὰ συμπονέσουν τὸν πεινασμένο καὶ βομβαρδισμένο κόσμον ; ...

Δὲν τὰ λέμε αὐτὰ, γιὰ νὰ κατακρίνουμε, ἀλλὰ γιὰ νὰ ξέρομε ποιὸν κόσμον, ποιὸν πολιτισμὸ λιμπιζόμαστε, θαυμάζουμε καὶ μιμούμαστε, ποιὸ βάλαμε ὡς ἰδανικὸ τῆς ἀστικῆς κοινωνίας μας..

Κάθε Ἑλληνόπουλο, πού ξεκινάει τὴ Δευτέρα τὸ πρωὶ χωρὶς νὰ κάνει τὶ σταυρό του καὶ χωρὶς νὰ τὸ σταυρώνει ἀπὸ πίσω κρυφὰ ἢ μάννα του, ἢ γιὰ τὴν του, κάθε τέτοιο Ἑλληνόπουλο μοιάζει μὲ τὸ λιονταράκι πού βγαίνει ἀπὸ τὴ φωλιά του “ὡς σκύμνος ὠρυόμενος ζητῶν τίνα καταπίη”. Αὐτὸ τὸ βλέπουμε στὰ σχολεῖα, μὲ τὴ βία πού ἀσκοῦν τὰ μεγαλύτερα παιδιά στὰ μικρότερα. Καὶ τὸ ὅτι τόσες χιλιάδες Ἑλληνες αὐτοκτόνησαν στὰ τελευταῖα πέντε χρόνια ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴ καταπίεση δὲν ἀπασχολεῖ κανέναν πολιτικὸ καὶ κανένα δελτίο εἰδήσεων. Πῶς νὰ καλλιεργήσει τὸ παιδί τὴν τρυφερὴ, τὴν καλόγνωμη εἰκόνα, πού ἔφερε μαζί του γιὰ τὸν κόσμον, ὅταν γεννήθηκε ;

Κι ἐμεῖς ἀγανακτοῦμε μὲ τὰ παιδιά μας, γιὰ τοὺς τρόπους τους, τὴν ἀναίδεια, τὴν ἀστοργία, τὴν ξετσιπωσιά, τὸν ἀτομισμὸ τους, ἐνῶ ξέρομε ὅτι ὅλα τὰ κακὰ τῆς συμπεριφορᾶς του τοὺς τὰ δώσαμε ὡς προῖκα, ὅταν τὰ φέραμε στὸν κόσμον κι ὅταν ἀκόμα τὰ ἀποσπάσαμε ἀπὸ τὴν ἐπιτήρησή μας. Καὶ συνεχίζουμε ἀκόμα νὰ τοὺς στέλνουμε μηνύματα γιὰ τὴν προῖκα τους αὐτὴ ὅσο ζοῦμε.

Τὸ Ἑλληνόπουλο ἔχει ἔμφυτη στὴν καρδούλα του τὴν προῖκα τοῦ Θεοῦ, τὴν ἔχει στὸ ἀσυνείδητό του καὶ γιὰ νὰ μὴν ἀπομονωθεῖ ἀπὸ τὴν ξετσιπωτὴ κοινωνία, ὑποκρίνεται τὸν ξετσιπωτὸ, γιὰ νὰ τὸ ἀποδεχτοῦν. Ἔρχονται ὅμως κάποιες ὥρες ἢ στιγμὲς πού ἡ ἀσυνείδητη ἀθωότητά του βγαίνει στὴν ἐπιφάνει τῆς συνείδησης · εἶναι ὥρες νοσοκομείου,

φυλακῆς, κάποιου ἀπρόσμενου πόνου καὶ τότε ἀβοήθητο ἀπὸ προσευχὴ κάποιας μάννας δὲν βρίσκει ἄλλη διέξοδο ἀπὸ τὰ ναρκωτικά, τὶς διαστροφές ἢ τὴν αὐτοκτονία.

Κι ἐμεῖς, ἀδερφοί μου, νομίζουμε ὅτι πρέπει νὰ διορθώσουμε τὰ παιδιὰ !

“ – Μὴ στενοχωρᾶτε τὰ καημένα τὰ παιδιὰ σας γιὰ ὅ,τι κάνουν ”, συμβουλεύει ὁ ἅγιος Πορφύριος, “ἐσεῖς νὰ διορθωθεῖτε καὶ θὰ ἰδεῖτε τὴν γιαντριά τῶν παιδιῶν σας.”

Τί λέτε ἀδερφοί ; Νὰ τὸ τολμήσουμε ; Ὁ Θεὸς νὰ δώσει.

Πηγή : <http://konstantinosganotis.gr/omilies-menou>